

Notat til Folketingets Europaudvalg og Miljø- og Fødevarerudvalget

Om Kommissionens forslag om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) vedrørende en undtagelse for cadmium i farvekonverterende lysemitterende dioder (LED) til brug i displaysystemer (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger

Resumé

Kommissionen har den 7. august 2017 sendt forslag til en delegeret retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU. Forslaget indebærer, at undtagelsen om cadmium til belysning ikke forlænges, mens undtagelsen for cadmium i farvekonverterende lysemitterende dioder (LED) til brug i displaysystemer forlænges i en kortere periode. Den delegerede retsakt indeholder en ny vurdering af et delegeret direktiv, som Kommissionen vedtog i 2015, og som Europa-Parlamentet gjorde indsigelse over for. Med baggrund i Kommissionens fornyede vurdering er nærværende forslag markant mere restriktivt end det delegerede direktiv fra 2015 og har taget højde for Europa-Parlamentets indsigelser.

Den delegerede retsakt vurderes generelt at have en neutral påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser.

Regeringen kan støtte, at undtagelsen vedrørende brug af cadmium til belysning ikke forlænges, da man ikke klart har kunnet påvise, at en undtagelse er begrundet. Den undtagelse, som indtil nu har eksisteret for denne anvendelse, er ikke blevet brugt i praksis, da cadmiumbaserede LED til belysning endnu ikke er tilgængeligt på markedet. Samlet set findes endvidere pålidelige alternativer, og da der ikke er tilstrækkelige data til at muliggøre en sammenligning af de miljø-, sundhedsmæssige og forbrugersikkerhedsmæssige virkninger af cadmiumbaserede belysningssystemer og eksisterende alternativer, er det ikke muligt at vurdere eventuelle fordele.

Regeringen kan endvidere støtte, en midlertidig undtagelse om brug af cadmiumselenid i cadmiumbaserede kvanteøer i elektroniske displaysystemer f.eks. til mobiltelefoner, tablets, computere, fjernsyn og monitører, da cadmiumbaserede kvanteøer i displaysystemer med bedre præstationer, for så vidt angår farvespektrum, har en samlet neutral evt. svagt positiv miljøvirkning på grund af deres

lavere energiforbrug, når man sammenligner med indiumphosphid-alternativer, der er den vigtigste potentielle substitutionsteknologi på markedet aktuelt.

Baggrund

Kommissionen har den 7. august 2017 fremsendt forslag om tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet). Forslaget er modtaget i Rådssekretariatet den 21. august 2017.

Forslaget er vedtaget af Kommissionen med hjemmel i RoHS-direktivets artikel 5, stk.1, litra a, som en delegeret retsakt. Artikel 5 indeholder bestemmelser om tilpasning af direktivets bilag III og IV til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290, og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse indenfor en frist på to måneder, i dette tilfælde indtil 21. oktober 2017. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Modtager formandsskabet for Rådet ingen indsigelser inden den 21. september 2017, vil Rådets sekretariat foreslå Coreper at anbefale, at Rådet bekræfter, at det ikke vil gøre indsigelse imod den delegerede retsakt samt informere Europa-Parlamentet og Kommission herom.

Formål og indhold

RoHS-direktivet giver aktører og virksomheder mulighed for at ansøge om undtagelse fra de begrænsninger, som et stof er underlagt under direktivet. Direktivets bilag III og IV indeholder en optegnelse over de materialer og komponenter i elektrisk og elektronisk udstyr, til specifikke anvendelser, som er fritaget fra begrænsning i henhold til direktivet.

For at en undtagelse ifølge direktivets artikel 5, stk. 1, litra a) kan optages på bilag III og IV skal det fastslås, at en optagelse ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og en af følgende betingelser skal være opfyldt:

- Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere dem ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II;
- Alternativernes pålidelighed er ikke sikret;
- Den samlede negative miljø-, sundheds-, og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen er større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Med forslaget gives en to-årig undtagelse til anvendelse af cadmiumselenid i cadmiumbaserede halvledernanokrystalkvanteøer, som kan "downshifte", til brug i displaysystemer (<0,2 µg Cd pr. mm² lysemitterende areal).

Der findes p.t. en undtagelse (bilag III, nr. 39) for cadmium i farvekonverterende lysmitterende dioder (LED) til brug i belysnings- og displaysystemer. Denne undtagelse skulle have udløbet den 1. juli 2014, men eftersom der var indsendt en ny ansøgning om fornyelse af undtagelsen efter proceduren i RoHS-direktivet, fortsætter undtagelsen med at være gyldig, indtil Kommissionen træffer afgørelse om ansøgningen om fornyelse.

I januar 2015 vedtog Kommissionen et delegeret direktiv, hvor den oprindelige undtagelse var forlænget med 3 år frem til 1. juli 2017 både for brug til belysning og displaysystemer og med en ny undtagelse specifikt for cadmium i kvanteø-teknologi til displaysystemer. Danmark gjorde ikke indsigelse mod forslag til delegeret direktiv, da den cadmiumfrie kvanteø-teknologi ifølge vurderingen stadig var i udviklingsfasen.

I maj 2015 gjorde Europa-Parlamentet indsigelse mod direktivet bl.a. med henvisning til, at RoHS-betingelser for undtagelsen ikke var opfyldt, da der var sket vigtig ny udvikling vedrørende den cadmiumfrie kvanteø-teknologi. Konklusionen var, at der derfor var brug for en ny vurdering i henhold til gældende betingelser for undtagelser.

Belysning

Den nye vurdering har medført, at Kommissionens forslag nu ikke længere omfatter en undtagelse for cadmiumbaserede LED med kvanteøer til *belysning*, da det ikke har kunnet påvises, at undtagelsen var begrundet for belysningssystemer. Dette skyldes, at der findes pålidelige alternativer, og at der er tale om en teknologi, som endnu ikke er på markedet, hvorfor de teoretiske fordele i specifikke anvendelser, som cadmiumbaserede prototypelyskilder hævdes at have, ikke begrunder en fornyelse af undtagelsen for så vidt angår belysningssystemer generelt, bl.a. ud fra de hurtige fremskridt i effektivitet, der er sket inden for lyskilder i de senere år.

Displaysystemer

Herudover har den nye vurdering medført, at Kommissionens forslag i forhold til *displaysystemer* er blevet mere restriktivt end den eksisterende undtagelse. Den foreslåede undtagelse omfatter en meget lavere grænseværdi samt kun brugen af cadmiumselenid (i modsætning til ren cadmium) og til en mere præcist afgrænset anvendelse (cadmiumbaserede halvledernanokrystalkvanteøer, som kan "downshifte" til brug i displaysystemer i modsætning til brug i halvlederbaserede belysnings- og displaysystemer).

Vurderingen har vist, at brugen af cadmiumbaserede kvanteøer i displaysystemer med bedre præstationer, for så vidt angår farvespektrum, har en samlet positiv miljøvirkning på grund af deres lavere energiforbrug, når man sammenligner med indiumphosphid-alternativer, der aktuelt er den vigtigste potentielle substitutionsteknologi på markedet. Det vurderes således, at energibesparelsen ligger på mellem 22 % og 28 % afhængig af størrelsen på displayet. På den baggrund har Kommissionen konkluderet, at den samlede negative miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen af cadmium i kvanteø-anvendelser sandsynligvis er større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele ved substitutionen af cadmium i kvanteø-anvendelser.

Ifølge vurderingen er det på grund af den hurtige udvikling og det meget dynamiske marked sandsynligt, at indiumphosphid-baserede anvendelser og muligvis andre kommende teknologier kan føre til hurtige præstationsforbedringer for cadmiumfrie displaysystemer. Derfor er der fastsat en kort frist for undtagelsen på to år.

Undtagelsen opfylder betingelserne for at kunne optages på bilag III og IV, da det vurderes, at den ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) og da kravet i artikel 5, stk. 1, litra a), tredje pind, vurderes at være opfyldt for den specifikke anvendelse, som følge af den højere energibesparelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt og kan gøre indsigelse mod den indtil den 21. oktober 2017, hvorefter denne frist kan forlænges med yderligere to måneder. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt, men gør opmærksom på, at Europa-Parlamentet tidligere har gjort indsigelse i forbindelse med Kommissionens oprindelige forslag i 2015, jf. ovenstående.

Nærhedsprincippet

Da der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt, hvor formålet vedrører realiseringen af det indre marked, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

RoHS-direktivet er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse om begrænsning af import og salg samt fremstilling til eksport inden for EU af elektrisk og elektronisk udstyr, der indeholder visse farlige stoffer (RoHS-bekendtgørelsen).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget er et delegeret direktiv og skal derfor indarbejdes i dansk ret i RoHS-bekendtgørelsen, så undtagelsen fremgår heraf.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes endvidere ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

En vedtagelse af forslaget skønnes at medføre et uændret beskyttelsesniveau i Danmark og EU i forhold til ikke at forny undtagelsen for belysning, da det har vist sig, at undtagelsen ikke bliver brugt i praksis.

Herudover skønnes en vedtagelse af forslaget i forhold til undtagelsen for cadmium i kvanteopteknologi til brug i displaysystemer at medføre en uændret eller evt. en mindre positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Selvom grænseværdien for cadmium er sænket væsentligt i forslaget i forhold til den eksisterende undtagelse, og mængden af cadmium derfor må forventes at falde, er det ikke muligt at estimere om antallet af displaysystemer vil stige. Undtagelsens relativt korte løbetid på to år kan dog tale imod en sådan stigning. Herudover er der den vurderede energibesparelse.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget den 7. – 8. september 2017. Der er indkommet høringsvar fra 3F, som støtter den foreslåede indstilling om ikke at gøre indsigelser overfor den delegerede retsakt.

Kommissionen har endvidere hørt interessenter i forbindelse med deres otte uger offentlige høringsperioden den 30. oktober 2015 til den 8. januar 2016. Ved høringen fremkom både indsigelse og støtte

til undtagelsen i nogenlunde lige forhold blandt de 18 svar. De svenske myndigheder var kritiske, og ønsker en hurtig udfasning af anvendelse af cadmium i lyset af eksisterende alternativer.

De svenske myndigheder understregede behovet for at tage en hurtig beslutning om at afvise undtagelsen på grund af egnede alternativer, der allerede var etablerede på markedet. De kritiserede endvidere metoden til at beregne energibesparelsen. Det fremgår af Kommissionens vurderingsrapport, at den anvendte metode er den bedst mulige metode i denne sammenhæng.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Forslaget forventes at opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstater.

Det kan forventes, at UK vil gøre indsigelse, eftersom de har en producent af teknologien til cadmium-fri displays, der er baseret på indiumphosphid.

Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af det delegerede direktiv, idet der er tale om en midlertidig specifik anvendelse af et mindre indhold af cadmium (som cadmiumselenid), som har en samlet neutral eller evt. svag positiv miljøvirkning (på grund af det lavere energiforbrug) end det vigtigste alternativ på markedet. Herudover støttes, at undtagelsen ikke skal fornyes i forhold til belysning, da man ikke klart har kunnet påvise eventuelle fordele, og da alternativer findes.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.